

τούτου gentleman είναι συμβιβαστικά, και ὅτι θέλομεν διαπραγματευθῇ ἀπ' εὐθείας μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἀποζημιώσεως. Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τῆς γῆς, ἔπρεπε νὰ πληρώσωμεν ἑπτὰ ἕως ὀκτὼ ἑκατομμύρια ταλλάρων· ἀλλὰ δικηγόρος τις ἐκ Καναδᾶ, ἀνὴρ μεγάλης ἐμπειρίας, ὁ Ἰππότης Ροκεδρὸν, ἐπίτροπος τοῦ ἐνάγοντος, ἀναλαμβάνει νὰ καταβιδάσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο μέχρι τετρακοσίων χιλιάδων ταλλάρων. Ἐλπίζομεν ἄρα ὅτι οἱ συμπολίται θέλουσι σπεύσει νὰ δεχθῶσι τὸν συμβιβασμὸν τοῦτον, διὰ ν' ἀποφύγῃσι περιπλοκάς καὶ ζημίας.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀναπτυχθέν, σχολιασθέν, δημοσιευθέν καὶ συζητηθέν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ἐφημερίδων, ὑπῆρξεν ὥς τις λιθὸς λίθος ἐν ᾧ ὁ Βουτερφλάυ ἐδουκίμασε τὴν κοινὴν γνώμην. Καὶ δὲν ἐδειξαν μὲν οἱ πλείστοι τῶν κατοίκων, ὡς τὸ ὑπόπτευσσε καὶ ὁ Σαμουήλ, προκίρουν εἰς τὸ νὰ δεχθῶσι τὴν ἀποζημίωσιν· ἀλλ' αὐτὸς ἐπέμενε λησμονήσας τί εἶχε πράξει κατὰ τοῦ Γάλλου. Οἱ Ἀμερικανοὶ φροντίζουν διὰ τὸ ἐνεστὼς μόνον καὶ τὸ μέλλον, τὸ παρελθὸν οὔτε τὸ ἐνθυμούνται. Ἐμπρός! ἔμπρός! ἴδου τὸ σύνθημά των. Εἶναι λαὸς ἐμπόρων.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

—•••••

Δοκίμιον ἱστορικὸν περὶ τῆς Ῥωσικῆς νομοθεσίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἄχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ὑπὸ Δημητρίου Στυρ. Μαυροκορδάτου, Δόκτορος τῆς Νομικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων, μέλους τῆς ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ ἀστυκῆς κώδικος ἐπιτροπῆς καὶ πρώην ἐν Ἀθήναις δικαστοῦ. Ἀθήνησι τύποις Π. Α. Σακελλαρίου 1857.

—•••••

Ἀληθῶς κοσμοπολίτης εἶναι ὁ Ἕλλην, ἡ δὲ ζωηρὰ αὐτοῦ φύσις ὑπὲρ τὴν παντὸς ἄλλου ἔθνους ἀκάθεκτον τὴν αὐτοῦ πλάττει περιέργειαν. Οὕτως ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων τῆς Ἑλλάδος χρόνων τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καθορῶμεν παρὰ τοῖς ξένοις πλανωμένους, καὶ τὰ ἥθη καὶ νόμιμα τούτων περιεργαζομένους, θησαυροὺς δὲ γνώσεων ἐκ τῶν μακρὰν τύπων εἰς τὴν Ἑλλάδα κομίζοντας, τὴν διὰ τῶν παντοίων τούτων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀμορφωτέρων στοιχείων τὸν ἑαυτῆς διαπλάσσαν βίον, ἐνδοξότερον, εὐγενέστερον, καὶ πολιτιστικώτερον. Οὕτω δὲ καὶ σήμερον οἱ τῶν Ἑλλήνων λόγιοι, ἅτε πολυπραγμονέστεροι πάντων ἴσως τῶν τῆς λοιπῆς Εὐρώπης πεπαιδευμένων, ποικίλας ἔχουσι γνώσεις, οἷον εἰ ἐγκυκλοπαιδικώτεροι ἐκείνων διὰ τῆς ἐαυτῶν περιεργείας γινόμενοι. Πρὸς βεβαίωσιν δὲ τῶν εἰρημένων ἔστω μοι εἰς μαρτύριον τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον· κατὰ τὸ 1851, συζητουμένου ἐν τῇ τῶν Λόρδων Βουλῇ τοῦ περὶ μεταβολῆς τοῦ βουλευτικοῦ ὅρκου νομοσχεδίου, καὶ κατὰ συνέπειαν τούτου περὶ παραδοχῆς τῶν Ἰσραη-

λιτῶν ἐν τῇ Βουλῇ, εἰς λόρδος κατὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀγορεύων ἐβεβαίωσεν, ὅτι τοῦτο ἦν νεωτερισμός τις ἀλλόκοτος, καθόσον οὐδαμοῦ τῆς Εὐρώπης ἰσοπολιτεία τοῖς Ἰουδαίοις ἀπεδίδετο. Καὶ ὁμοῦ πρὸς τὴν παράδοξον ταύτην βεβαίωσιν οὐδεὶς τῶν λόρδων ἀντέλεγε· κατὰ τυχαίαν δὲ σύμπτωσιν ὁ περιδοξὸς Θιέρσος παρευρίσκατο εἰς τὴν συνεδρίαν ἐκείνην, ἀποσπᾶσας δὲ φυλλίδιον χάρτου ἀπὸ τοῦ χαρτοφυλακίου του διὰ τοῦ μολυβδοκονδύλου ἐχάραξε λέξεις τινὰς ἃς ἐπέστειλε πρὸς ἕνα τῶν συνεδριαζόντων λόρδων φίλον του, οὗτος δ' ἀναγνοὺς τὸ ἐπιστόλιον ἀνέστη καὶ γεγωνυῖα τῇ φωνῇ ἀνήγγειλε πρὸς τὴν συνέλευσιν ὅτι ἄρτι πληροφορεῖται παρὰ τοῦ Κ. Θιέρσου, ὅτι ἐν Γαλλίᾳ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπολαύουσι πλήρη τὰ πολιτικά δικαιώματα, καὶ βουλευταὶ καὶ ὑπουργοὶ δύνανται νὰ ᾤσιν. Ἐκπληκτος ἔμεινεν ἡ τῶν λόρδων Βουλὴ ἐπὶ τῷ ξένῳ τούτῳ ἀκούσματι, ὃ ἴσως ὥς τι ἀπόκρυφον ἤθελε νομίσαι ἀδόκμον, ἂν μὴ τῷ διαστήμῳ τοῦ Θιέρσου ὀνόματι ἐξεδίδετο. Ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι τίς ὁ ἀγνοῶν ταῦτα; ἐν Ἑλλάδι καὶ τῆς Γαλλίας, καὶ τῆς Ἀγγλίας, καὶ πλείστων ἐν Γερμανίᾳ, πολλῶν δὲ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἄλλων ἔτι τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἐπικρατειῶν τὰ νομοθετήματα γνωστότατά εἰσιν. Ἡ δὲ περιέργεια αὕτη ὑπὲρ πᾶν ἄλλο συνετέλεσεν εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ κοινωνικοῦ τῆς νέας Ἑλλάδος βίου, διότι πρὸς τὰ τῶν ξένων καλὰ (εἴθε δ' εἰ πρὸς ταῦτα μόνον!) ἐρρῶθμισεν ἡ ἀναγεννηθεῖσα πατρίς ἡμῶν τὸν πολιτισμὸν τῆς.

Τὸ τοῦ Κ. Δημ. Στ. Μαυροκορδάτου βιβλίον ἀναπληροῖ παρ' ἡμῖν οὐσιώδη ἑλλειψιν. Ὀλίγοι ἴσως ἐκ τῶν λογίων Ἑλλήνων εἶχον γνῶσιν τῆς Ῥωσικῆς νομοθεσίας, καὶ διότι οἱ πάντες ἀδαεῖς τῆς Ῥωσικῆς ἐσμὲν γλώσσης, καὶ διότι, μήπω καταταττομένης τῆς Ῥωσίας ἐν τοῖς πρωτεύουσι διὰ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν φιλολογίαν ἔθνεσιν, οὐδεὶς περιεργάζεται τὰ κατ' αὐτήν. Ὅθεν πολλὰς τῷ ἀόκνῳ φίλῳ ἡμῶν χάριτας ὀφείλομεν, ὅτι εἰστίασεν ἡμᾶς λόγοις σπουδαίοις, παραθεῖς ἡμῖν εἰς μελέτην σχεδιαγράφημα γλαφυρότατα συντεταγμένον, εὐκρινὲς καὶ λίαν ἐπαγωγὸν περὶ τῆς καθόλου νομοθεσίας τοῦ μεγάλου τούτου τῶν Ῥώσων ἔθνους, ὅπερ συνειθίσαντες νὰ νομίζωμεν κατὰ πολὺ καθυστεροῦν τῶν ἄλλων λαῶν περὶ τὸν πολιτισμὸν, μετ' ἀπορίας εὐρομεν αὐτὸ ἐν πολλοῖς ἔτι καὶ νῦν πρωτεῦον. Τὴν παροῦσιν ἐπὶ τῆς βίβλου τοῦ Κ. Δημ. Στ. Μαυροκορδάτου μελέτην ἡμῶν θέλομεν διαίρεισι εἰς τρεῖς παραγράφους καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ῥωσίας ἐκθέσωμεν· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰ κατὰ τὸ δημόσιον αὐτῆς δίκαιον, καὶ τέλος ἐν τῷ τρίτῳ τὰ κατὰ τὸ ἰδιωτικόν.

§ Α'.

Ἱστορία τοῦ ἔθνους τῶν Ῥώσων.

Ὅτι ἡ ἱστορία παντὸς ἔθνους ἔγκειται κυρίως ἐν τῇ νομοθεσίᾳ αὐτοῦ, διότι αὕτη εἶναι ὁ ἀληθὴς βίος

τοῦ ἔθνους, εἶναι τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς αὐτοῦ ἡ ἐκφρασις, εἶναι ἡ φωταγωγὸς λαμπὰς ἥτις φωτίζει καὶ ἐξηγεῖ τὰς ἄλλως σκοτεινὰς πολλάκις τοῦ ἔθνους περιπετείας, κατέστη τὴν σήμερον μία ἀλήθεια πρὸς ἣν οὐδεὶς μὲν ἀντιλέγει, ὁσημέραι δὲ ἀπορμὴν δίδωσιν ὅπως πραγματοποιηται ἡ τοῦ Μοντεσκιῦ ρῆσις ὅτι, «πρέπει νὰ διασαφηνίζωμεν τὴν μὲν ἱστορίαν διὰ τῶν νόμων, τοὺς δὲ νόμους διὰ τῆς ἱστορίας» (De l'esprit des lois, XXXI, 2).

Τὸ Ῥωσικὸν ἔθνος ὁρῶντες ὑπὸ παμβασιλείαν πολιτευόμενον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐφάνη ἐνεργοῦν ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς σκηνῆς, κλίνομεν νὰ εἰκάσωμεν ὡς οὐδέποτε γευθὲν ἐλευθερωτέρας πολιτείας. Καὶ ὅμως τοῦτο εἶναι ἀπάτη, καθόσον μάλιστα παρὰ τῷ ἔθνει τούτῳ εὐρίσκομεν τὰ ἄκρως ἀντίθετα· διότι ἀπόγονον μὲν τῶν πάλαι Σκυθῶν, τῶν ἀκράτως τῆς ἐλευθερίας φίλων, διέσωσεν οὐκ ὀλίγα ἐλευθερίας μνημόσυνα, ὡς καταδείξωμεν κατωτέρω, διακόσια δὲ καὶ εἰκοσιδύο ἔτη, ὑποστὰν τὴν βυρὺν βαρβάρων Τατάρων ζυγόν, οὐ μικρὰ τῆς στυγεραῆς ταύτης δουλείας τοῦ ἔτι καὶ νῦν φέρει ἶχνη.

Τοῦ νομαδικοῦ τῶν Σκυθῶν ἢ Σλάβων βίου ἡ ἱστορία μικρὸν μνημονεύει, διότι καὶ ὁ Ἡρόδοτος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν Ἑλληνες ἱστορικοὶ ὀλίγα περὶ αὐτῶν ἱστόρησαν· ὅτι δὲ περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν γνωρίζομεν εἶναι, τὸ φιλοπόλεμον αὐτῶν καὶ τὸ φιλομουσικόν, τὸ ἀνδρείον ἐν πολέμῳ ἤπιον δὲ πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους αὐτῶν, τὸ φιλέκδικον διὰ τὴν προσγινομένην ὕβριν, ἀλλὰ καὶ τὸ φιλόξενον ἅμα, τὸ εὐσεβὲς πρὸς τὸ θεῖον, ὡς καὶ τὸ πιστὸν πρὸς τὸν γάμον παρ' ἀμφοτέρων τῶν συζύγων.

Οἱ δ' ἐλεύθεροι αὗτοι καὶ δημοκρατούμενοι Σλάβοι τὰς πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν διχοστασίας καὶ ἀναρχίας μισήσαντες ἐπαθον τὸ κοινὸν τοῖς καταχρασθεῖσι τῆς ἐλευθερίας λαοῖς πάθῃμα, ὅφ' ὃ καὶ αὐτοπροαιρέτως εἰς ξένον ἑαυτοὺς ὑπέβαλον ζυγὸν ἡγεμόνας παρὰ τῶν Βεράγγων αἰτησάμενοι ἐν ἔτει 862 μ. Χ., ὅτε τρεῖς ἀδελφοὶ ἀπὸ τοῦ Νορμανδικοῦ τούτου φύλου, περιβλεπτοὶ διὰ τὸ γένος καὶ τὴν δόξαν, ἐδέχθησαν τὸ νὰ λάβωσι τὴν ἐπὶ τῶν Σλάβων τούτων ἀρχήν, μετὰ δὲ τῶν σκήπτρων καὶ τὸ τῆς φυλῆς αὐτῶν ὄνομα αὐτοῖς ἐπέβαλον, Ῥώσους ἐξ ἑαυτῶν τοὺς μέχρι τότε Σλάβους μετονομάσαντες. Τὴν δὲ χώραν τῶν Σλάβων τοῖς παρακολουθήσανσιν αὐτοῖς Βεράγγοις διένειμον, καὶ τὸ τιμαριωτικὸν σύστημα ἐκεῖ μετήνεγκον.

Οὕτω λοιπὸν οἱ τὸ πρὶν ἐλεύθεροι Σλάβοι καὶ ὄνομα, καὶ κατάστασιν, καὶ πολίτευμα μετέβαλον, Ῥώσοι μὲν ἀντὶ Σλάβων, δουλοπάροικοι δὲ ἀντὶ ἐλευθέρων, καὶ ὁμονοήσαντες ὑπὸ τὸν τιμαριωτικὸν ζυγὸν κατεστάθησαν οἱ ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ αὐτῶν δυσφοροῦντες.

Ἰδιάζον τῇ κατακτῆσει ταύτῃ εἶναι ὅτι ἐγένετο αὕτη κατ' ἐπικλήσιν τῶν ἰθαγενῶν εἰρηνικῶς καὶ ἀνευ ὀπλων, ἐνῷ πᾶσα κατάκτησις ὑποτίθησι τὴν βίαν καὶ τὸ ἀκουσίως ἐπὶ τῶν δουλωθέντων δεσπόσαι.

Τρεῖς εἶπομεν ἦσαν οἱ ἡγήτορες τῶν Ῥώσων ἀδελφοί, ὁ Ῥουρίκος, ὁ Σινέος, καὶ ὁ Τρουβήρος·

τούτων οἱ δύο τελευταῖοι μετ' ὀλίγον ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς χρόνον ἀπεβίωσαν, ὁ δ' ἐπιζήσας Ῥουρίκος ἠνώσεν ὑφ' ἑαυτὸν καὶ τὰς ἐκείνων μερίδας, ἡ δὲ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ γένους διαδοχὴ μέχρι τοῦ ἔτους 1597 ἐβασίλευσε τῆς Ῥωσσίας, ὅτε τελευτήσαντος ἀπαιδὸς τοῦ Γσάρου Θεοδώρου, καὶ δολοφονηθέντος ὑπὸ τοῦ Βωρήτου Γοδοῦνοφ τοῦ τελευταίου ἐκ τῶν τοῦ Ῥουρίκου ἀπογόνων Δημητρίου, τὰ Ῥωσικὰ σκήπτρα ἐπὶ ἐξαετίαν μόνον εἰς τοῦ ἄρκατος τὰς χεῖρας ἔμειναν· τούτου δὲ τελευτήσαντος, καὶ τοῦ υἱοῦ ὃν κατέλιπε κατασπαγέντος, μετὰ τριετὴ ἀναρχίαν ἀνηγορεύθη Γσάρος τὴν 21 Φεβρουαρίου 1613 ὑπὸ τῶν ἐξ ἀπάσης τῆς Ῥωσσίας ἀποσταλέντων ἀντιπροσώπων, ὁ ἐκκαίδεκάτης νεανίας Μιχαὴλ υἱὸς τοῦ μοναχοῦ Θεοδώρου, πρώτου μητρόθεν ἐξαδέλφου τοῦ τελευταίου τῆς Βεραγγικῆς δυναστείας ἡγεμόνος. Ἀπ' αὐτοῦ δ' ἤρξατο ἡ ἔτι καὶ νῦν βασιλεύουσα δυναστεία τῶν Ῥωμανόφ, ἐκ κηδεστείας καὶ αὕτη ἀπὸ τοῦ Ῥουρίκου τὸ γένος ἔλκουσα.

Κατὰ τὸ τιμαριωτικὸν σύστημα, τὸ διὰ τῶν Βεράγγων Νορμανδῶν καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ εἰσαχθὲν, ἡ μὲν ἐπικυριαρχία τῆς χώρας ἔμεινε τῷ Ῥουρίκῳ καὶ ταῖς διαδόχοις αὐτοῦ, ἄρχοντες δὲ ὑποκυρίαρχοι ἐγένοντο οἱ συναδεύσαντες αὐτὸν ὁμογενεῖς του, πρὸς οὓς καὶ διενεμήθη ἡ διὰ κλήσεως κατακτηθεῖσα τῶν Σλάβων χώρα. Ἀλλὰ δύο ἐκ τῶν συνεταίρων τοῦ Ῥουρίκου, ὁ Ἀσκόλδος καὶ ὁ Δῆρος, ἀπαρεσκόμενοι εἰς τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς μερίδα, ἐτράπησαν πρὸς μεσημβρίαν, καὶ τὴν Κιέβην κυριεύσαντες ἐγκατεστάθησαν ἐν αὐτῇ ἡγεμόνες, ἐνισχυθέντες δὲ ἐξεστράτευσαν κατὰ τοῦ Βυζαντίου, ὅπερ καὶ διὰ θαλάσσης ἐπολιόρκησαν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Γ', ἀλλ' ἠττηθέντες οἱ βάρβαροι ἐπανῆλθον οἰκοφωτισθέντες ὑπὸ τῆς θείας τοῦ χριστιανισμοῦ θρησκείας, ὡς τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν Ἀρνόλδου καὶ Δῆρου καὶ μεγάλου πλήθους τῶν ὁπαδῶν αὐτῶν δεχθέντων τὸ θεῖον βάπτισμα ἐν ἔτει 864.

Τῆς δ' ἀπὸ Ῥουρίκου γενεᾶς πρώτη μετὰ ἓνα καὶ ἐπέκεινα αἰῶνα τὸ θεῖον βάπτισμα ἐδέξατο ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τοῦ Πατριάρχου, ἀναδεξαμένου αὐτὴν τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἡ τοῦ Ἠγόρου σύζυγος, ὡραία τε καὶ σοφὴ ἄμα (ὡς καλεῖ αὐτὴν ὁ ἀρχαιότατος τῶν Ῥώσων χρονογράφων Νέτωρ ὁ μοναχός), Ὁλγα ἡ τοῦ μεγάλου Βλαδιμίρου μήμη.

Ἀλλ' ἐν ὁλόκληρῳ αἰῶνι παρῆλθε μετὰ τῆς βαπτίσεως τῶν ἡγεμόνων Ἀρνόλδου καὶ Δῆρου καὶ τῆς ἡγεμονίδος Ὁλγας, οἱ λαοὶ ὅμως καὶ ἐν τῷ διαμέσῳ χρόνῳ κατηχούμενοι ἠσπάζοντο τὸν χριστιανισμόν, ὥστε ἡ τοῦ μεγάλου Βλαδιμίρου πρὸς τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν μετὰστασις κατὰ τὸ 988 ἔτος, ἦν μᾶλλον τὸ συμπλήρωμα τοῦ τετελεσμένου ἢ δὴ ἐν ταῖς συνειδήσεσι τῶν Ῥώσων ἔργου, ἡ τὸ παράδειγμα τοῦ ἡγεμόνος πρὸς τὸν λαόν.

Ἡ θεία τῶν ὀρθοδόξων θρησκεία, ἡ τὴν Ῥωσσίαν πολιτίσασα καὶ ἐξημερώσασα, παρηγόρησε τοὺς Ῥώσους δουλωθέντας ἐπὶ 222 ἔτη ὑπὸ τῶν Τατάρων, ἐνίσχυσεν αὐτοὺς διὰ τῆς ἐλπίδος καὶ ἀπηλευθέρωσε

διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, κραταιότερους μετὰ τὴν παλιγγενεσίαν αὐτοὺς ἀναδείξασα ἢ ὅτι πρὸ τῆς δουλείας τῶν ἡσάν. Ἡ γραφὴ τοῦ συγγραφέως ἡμῶν ζωνρῶς ἐν σελ. 84 ἱστορεῖ τὰς ἐνσκηφάσας τοῖς Ῥώσσοις τότε δυστυχίας, ἐν δὲ σελ. 86 λίαν ἐπιτυχῶς παραλληλίζει τὴν τῶν Ῥώσσιων πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς τοῦ Τσιγγισχάνου ἀπογόνους δουλείαν, καὶ εὐρίσκει ὅτι τὰ αὐτὰ αἷτια παρήγαγον ταῦτά καὶ εἰς τὰ δύο ταῦτα ὁρθόδοξα γένη ἀποτελέσματα· ἦσαν δὲ ταῦτα αἱ σχέσεις τοῦ κατακτητοῦ φύλου πρὸς τοὺς δουλωθέντας, αἵτινες χαλαραὶ πάντοτε ὡς ἐκ τῆς ὑπεροχῆς τῶν μὲν καὶ τῆς ταπεινώσεως τῶν δέ, ἐκράτουν αὐτοὺς διεστῶτας ἀπ' ἀλλήλων, ἄλλως τε καὶ τὸ διάφορον τοῦ θρησκευματος τὴν διάστασιν ταύτην ἰσχυροποιεῖ.

Καὶ ὄντως εἶναι ἀρχὴ τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης ὅτι ἂν ὁ κατακτητὴς δὲν ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν κατακτηθέντα τὴν θρησκείαν καὶ τὴν γλῶσσάν του, ἀδύνατον θέλει τῷ ἀποδῆν ἢ ἰδιοποιηθῇ καὶ συγχωνεύσῃ ἐν ἑαυτῷ τὸν κατακτηθέντα· οὐδ' ἀρκεῖ μόνον ἡ τῆς γλώσσης κοινότης, καθόσον διαφερούσης τῆς θρησκείας, διατηρεῖται καὶ ἡ διάστασις μεταξὺ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν δουλωθέντων, ταχέως δ' ἡ ἀργὰ ἀδύνατον ἢ μὴ ἀναπλασθῇ τὸ δουλωθὲν ἔθνος. Ὅσα τῶν κατακτητῶν φύλα παρμελοῦσι τὴν ἀρχὴν ταύτην, ὅς μὴ ἐλπίσωσί ποτε βεβαίαν καὶ μόνιμον τὴν κατὰκτησιν. Ἐκαστος δύναται ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἀλήθειαν λέγομεν χρώμενος τῇ παγκοσμίᾳ ἱστορίᾳ πρὸς ἑάσανον τῆς ἀρχῆς ἣν ἐκφέρομεν.

Ἀλλ' ὡς τοῦ συγγραφέως, οὗ τὸ πόνημα ἀναλύομεν, σκοπὸς δὲν εἶναι ἡ ἐκθεσις τῆς πολιτικῆς τῶν Ῥώσσιων ἱστορίας, οὕτως οὐδ' ἡμεῖς περὶ αὐτὴν θέλομεν ἐνδιατρίψαι, μάλιστα δὲ νῦν ὅτε ἡ τοῦ κορυφαίου τῶν Ῥώσσιων ἱστορικῶν Καρμσίνου πολύτομος ἱστορία ἐν τῇ Ἑλληνικῇ μεταφέρεται γλώσσῃ παρὰ τοῦ φιλοπόνου ἡμῶν φίλου Κ. Κροκιδᾶ. Μεταβαίνομεν λοιπὸν εἰς τὸν ὃν ἐτάξαμεν δεῦτερον ἡμῶν τῆς παρούσης μελέτης παράγραφον.

Ν. Ι. ΣΑΡΙΠΟΛΟΣ.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΠΟΙΗΣΙΣ.

—οοο—

Λογόγριφοι (*).

1.

Πίντε εἶναι τὰ στοιχεῖα

Πῶχει ἀνάγκη, πῶχει χρεῖα

(*) Ἐκ τῶν ἀνεκδότων τοῦ ἀουδίου Βυλκρά· ἐκονοποίησε δὲ ἡμῖν ταῦτα, ὡς καὶ τινὰ ἄλλα προσεχῶς ἐκδοθησόμενα, ὁ ἐν Κερκύρᾳ Κ. Ν. Κονεμένος.

Τ' ὁρμά μου νὰ γραφῇ
Καὶ ὡς πρέπει νὰ δεχτῇ
Κ' εἶμαι λόγος ποῦ δὲν μπαίνω
Παρὰ σ' ὅσα παρτυχαίνω
Εἰτε σπάρια ἢ κοινὰ
Ποῦνται σὰν κ' ἐμὲ μονά. (ΕῤΥΙΔ.)
Κι' ἂν τὰ δύο μου πρῶτα ἀφήσω,
Ξέρεις τί θὰ καταρτήσω
Μὲ τὰ τρία μ' ὑστερνά ;
Εἶδος ἀπ' τὰ πλεὺς κοινά.
Ζωρταρὸ ποῦ νὰ κινιέται,
Νὰ μιλῇ, νὰ συλλογέται,
Θηλυκὸ σωστὸ κορμί,
Καὶ σὲ ὅλην τὴν ἀκμῇ. (ΝΙΔ.)
Ἀπ' αὐτὰ τὰ ἴδια τρία
Θὰ γενεῖ μιὰ ἀπορία
Ἄν τῆς μέσης τὸ ψῆφον
Μεταφέρεις στὴν κορφή
Ὅσα ζωὸν ἢ ποῦ φυτρώθουν
Μὴ θαρρῆς πῶς μεγαλῶθουν
Ἄν δὲν κάμω συνδρομὴ
Μὲ τὸ ἴδιο μου κορμί. (ΙΥΑ.)
Ἀπὸ γά.λια· ἔχω κι' ἄλλο
Θιαμματοτέρο, ἂν δὲ σφάλλω,
Ἀπ' τὸ σῶμα νὰ γδυθῶ
Κ' ἔνας λόγος θὰ βρεθῶ.
Κ' ἔνας λόγος ποῦ σ' ἀρέγει
Τί ὅ,τι πῆς, εὐθὺς τὸ στρέγει
Βά.λ' τὸ πρῶτο μ' πατινὸ
Πῆς, τί θέλεις ; Συμφωνῶ. (ΝΑΙ.)
Πάρε τώρα τ' ἀσημέρια
Καὶ μαζὶ τοὺς ἄλλο ἔνα,
Ἀπ' τὰ πέντε τὸ στερνὸ,
Γιὰ νὰ ἰδῇς τί θὰ γενῶ.
Ἀπορία τὸ δικό μου !
Εἶμαι ὄντας μοναχό μου
Μ' ἄλλο σὰν ἀνταμωθῶ,
Παρευθὺς θελὰ χαθῶ. (ΕΥΑ.)
Ἀκουσε κι' αὐτὸ ἀκόμα,
Καὶ πλεὺς δὲν ἀνολίγω στόμα·
Ἀπ' τὰ πέντε μου ψηφιά,
Βά.λε τρία συντροφιά.
Τὸ τί χάρι, τί γλυκάδα !
Τί φωνὴ μὲ νοστιμάδα !
Ἄψυχο εἶμαι κι' ἀκτεχῶ
Καὶ μιμοῦμαι τὴν Ἠχώ. (ΝΑΙ.)

—οοο—